

Zadanie 1. (3 pkt)

Po przeczytaniu poniższych tekstów odpowiedz na pytanie oraz wypełnij tabelę.

*Mniej więcej 10 tys. lat temu rozpoczął się największy zwrot w historii ludzkości. [...] historycy nie wahali się nazwać tego procesu **rewolucją neolityczną** (od trwającego wówczas okresu epoki prehistorycznej – neolitu).*

[w:] M. Gładysz, Ł. Skupny, *Histora I*, Gdańsk 2001, s.18.

Badania paleobotaników i archeologów świadczą w każdym razie o tym, że około 7000 r. p.n.e. uprawa niektórych odmian zbóż była mocno zakorzeniona. [...] Jedną z osad wczesnorolniczych była Beidha w pobliżu miasta pustynnego Petra [...]. Odkryła ją, datując na przełom VIII i VII tysiąclecia, angielska ekspedycja Diany Kirkbride. Podczas prac odnaleziono odciski ziaren uprawnego jęczmienia i pszenicy, które zachowały się na wyrobach z gliny.

[w:] J. Zabłocka, *Historia Bliskiego Wschodu w starożytności*, Wrocław 1982, s. 18-19.

A. W jakim rejonie świata rewolucja neolityczna rozpoczęła się najwcześniej?

.....

B. Uzupełnij tabelę. Odwołaj się do wiedzy własnej.

Okres	Przed rewolucją neolityczną	Po rewolucji neolitycznej
Zajęcie będące podstawą egzystencji ludzi:		

Zadanie 2. (2 pkt)

W każdym z dwóch wierszy tabeli podkreśl nazwę jednego z trzech wymienionych ludów, który nie należy do wskazanej grupy językowej.

Indoeuropejska grupa językowa	Grecy, Persowie, Fenicjanie
Semicka grupa językowa	Izraelici, Germanowie, Arabowie

Zadanie 3. (2 pkt)

Wpisz do odpowiednich rubryk tabeli te nazwy, spośród niżej podanych, które odnoszą się do Aten i Sparty w V w. p.n.e.

oligarchia, geruzja, trybun ludowy, demokracja, ostracyzm

Ateny	Sparta

Zadanie 4. (2 pkt)

Spośród wymienionych wydarzeń wybierz dwa najwcześniejsze. W tabeli obok pierwszego chronologicznie wydarzenia wpisz literę A, obok drugiego literę B.

Uzależnienie greckich miast-państw przez Macedonię	
Druga wojna punicka	
Bitwa pod Maratonem	
Dyktatura Cezara w Rzymie	
Podbój Persji przez Aleksandra Wielkiego	
Pierwsza wojna punicka	

Zadanie 5. (2 pkt)

Przeczytaj uważnie tekst pochodzący z „Roczników” Tacyta i odpowiedz na dwa pytania.

Wewnątrz panował spokój, nazwy urzędów zostały te same, młodszy urodził się już po bitwie pod Akcjum [...] jakżeż niewielu z tych pozostało, co republikę widzieli!

[w:] J. Tazbirowa, E. Wipszycka, *Historia. Starożytność*, Warszawa 1996, s. 167.

A. Kiedy rozegrała się bitwa wspomniana przez autora? Podaj datę roczną lub określ przybliżony czas (np. I połowa V wieku p.n.e.).

.....

B. Na czym polegało znaczenie tej bitwy w dziejach Rzymu?

.....

.....

.....

Zadanie 6. (3 pkt)

Trzy z poniższych sformułowań zawierają informację o przyczynach upadku antycznego Cesarstwa Rzymskiego. Dopisz literę P przy tych sformułowaniach.

Podział Cesarstwa na Wschodnie i Zachodnie	
Zjednoczenie plemion arabskich przez Mahometa	
Podbój północnej Afryki przez Arabów	
Wielka wędrówka ludów	
Nieuregulowana kwestia sukcesji tronu cesarskiego	

Zadanie 7. (4 pkt)

Fotografie przedstawiają zabytki należące do dziedzictwa kultury światowej. Wstaw pod każdą fotografią numer właściwego podpisu wybranego spośród zamieszczonych poniżej.

A. ....

B. ....

C. ....

D. ....

1. Ateny – Erechtejon
2. Ateny – Partenon
3. Rzym – Bazylika św. Piotra
4. Rzym – Koloseum
5. Stambuł – Hagia Sophia

Zadanie 8. (3 pkt)

Wymienione poniżej wydarzenia i zjawiska zlokalizuj w czasie, wpisując oznaczające je litery w odpowiednich rubrykach tabeli.

A. Podbój Płw. Pirenejskiego przez Arabów	D. Podbój Płw. Bałkańskiego przez Turków osmańskich
B. Rozbicie dzielnicowe w Polsce	E. Początki unii polsko-litewskiej
C. Konkordat wormacki	F. Wyprawy krzyżowe

Wczesne średniowiecze	
Pełne średniowiecze	
Późne średniowiecze	

Zadanie 9. (2 pkt)

Spośród wymienionych wydarzeń z dziejów średniowiecznej Europy wybierz chronologicznie pierwsze i ostatnie. W tabeli obok pierwszego chronologicznie wydarzenia wpisz literę A, obok ostatniego literę B.

Synod w Clermont	
Koronacja cesarska Ottona I	
Pierwszy najazd Mongołów na Polskę	
Koronacja cesarska Karola Wielkiego	
Traktat w Verdun	

Zadanie 10. (2 pkt)

Przeczytaj uważnie obydwa teksty i odpowiedz na pytania.

Tekst nr 1

Przeniesienie siedziby papieżstwa do Rzymu [z Awinionu] miało być jednym z warunków odnowy Kościoła, a tymczasem stało się ono początkiem jego największego upadku i poniżenia.

Tekst nr 2

Kardynał genewski, przeciwnąwszy podstępnie na swą stronę trzech kardynałów, którzy dotąd stali po stronie papieża Urbana (papież w latach 1378-1389), kazał się wybrać papieżem, czyli raczej antypapą, i zmieniwszy swe imię Robert, nazwał się Klemensem VII. [...] i nastąpiły mężobójstwa, pożary, rabunki, wojny, zniszczenia, nie tylko ziem, lecz całych królestw, nieszczęścia i błędy dla wszystkich wiernych w Chrystusie [...]. Papież zaś Urban

obłożył ekskomuniką antypapę Roberta i jego kardynałów, pozbawiając zarazem tych kardynałów wszystkich zaszczytów, godności i beneficjów.

Gobelinus Persona, *Cosmodromium*, [w:] *Wiek V - XV w źródłach*, opr. M.Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 316.

A. Przepisz część tekstu nr 1, która zawiera opinię autora.

.....
.....
.....

B. Podaj nazwę, którą określa się w piśmiennictwie historycznym wydarzenia opisane w tekście nr 2.

.....

Zadanie 11. (3 pkt)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i – odwołując się do wiedzy własnej – wykonaj dwa polecenia.

A zatem podgrodzia w okresie monarchii pierwszych Piastów nie posiadały funkcji miejskich rozwiniętych w tym stopniu co późniejsze miasta. Nabywały je jednak w sposób szybki, do czego przyczynił się [...] aparat państwowy, choć właśnie na terenie dóbr panującego najsilniej mogły wystąpić tendencje charakterystyczne dla tzw. gospodarki zamkniętej. [...]

T. Lalik, *Kształtowanie się miast za pierwszych Piastów*, [w:] *Początki państwa polskiego*, Poznań 2002, t. II, s. 118.

A. Rozstrzygnij, czy poniższe zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe. W tabeli obok zdania dopisz: prawda lub fałsz.

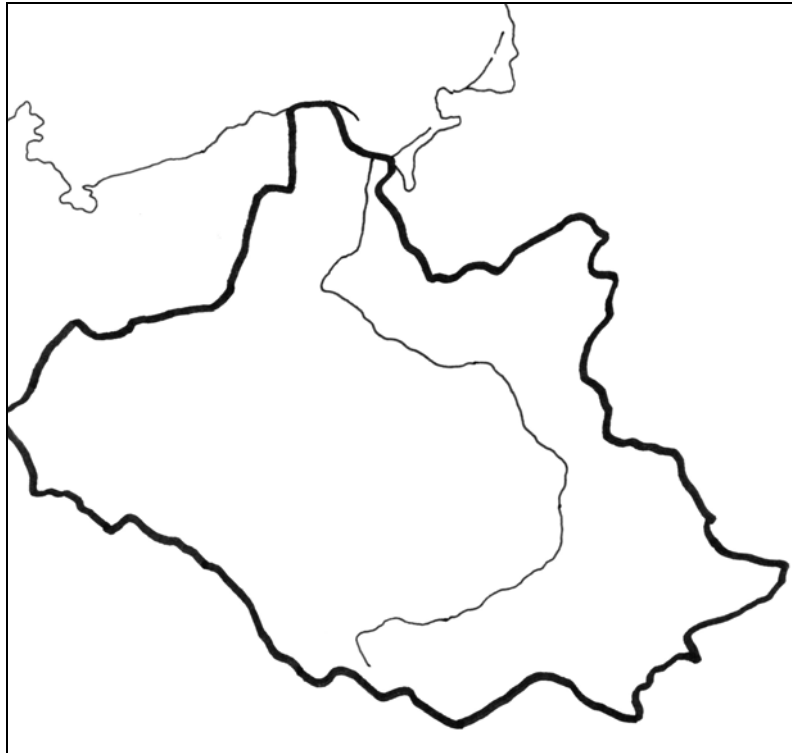
Gospodarke, którą autor tekstu nazwał <i>zamkniętą</i> , nazywa się również gospodarką samowystarczalną.	
--	--

B. Wymień dwie podstawowe funkcje ekonomiczne powstałych później miast.

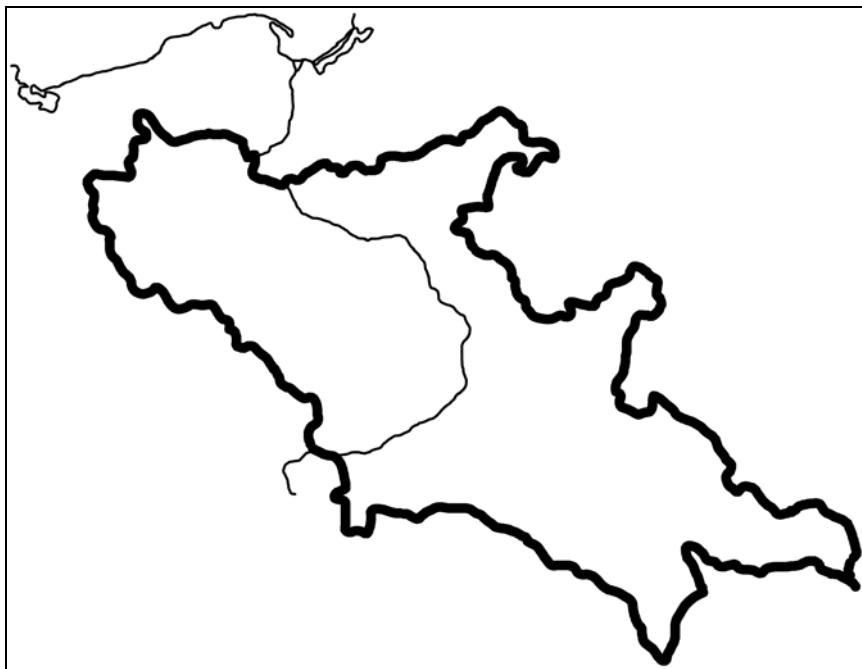
- .....
.....
- .....
.....

Zadanie 12. (3 pkt)

Mapy przedstawiają Polskę średniowieczną w różnych okresach historycznych. Wstaw pod mapą numer właściwego podpisu wybranego spośród zamieszczonych poniżej.

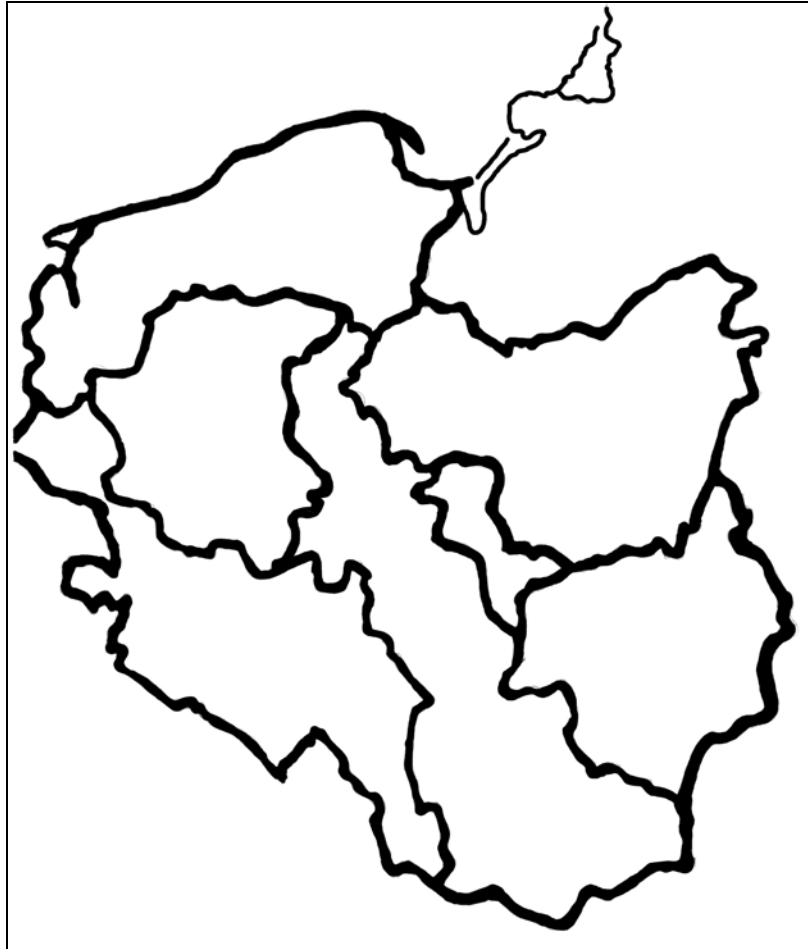

A. ....

B. ....

C. ....

1. Polska za panowania Bolesława Chrobrego
2. Polska w okresie rozbitcia dzielnicowego
3. Polska za panowania Władysława Łokietka
4. Polska za panowania Kazimierza Wielkiego

Zadanie 13. (3 pkt)

W tabeli – obok każdego z wydarzeń historycznych – dopisz literę oznaczającą fakt, który został uznany za jego skutek (następstwo).

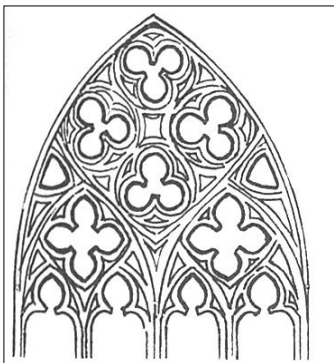
- A. Utrata Pomorza Gdańskiego przez Władysława Łokietka
- B. Koronacja Bolesława Chrobrego
- C. Założenie Akademii Krakowskiej
- D. Prusy Krzyżackie zostały lennem Polski

	Wydarzenie	Skutek (następstwo)
1.	Śmierć cesarza Henryka II	
2.	Zajęcie Pomorza Gdańskiego przez Brandenburgię	
3.	Wojna trzynastoletnia	

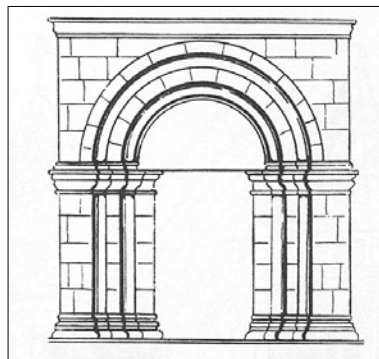
Zadanie 14. (4 pkt)

Umieszczone niżej elementy architektoniczne zakwalifikuj do sztuki romańskiej lub gotyckiej. Wpisz numery rysunków we wskazane poniżej miejsca.

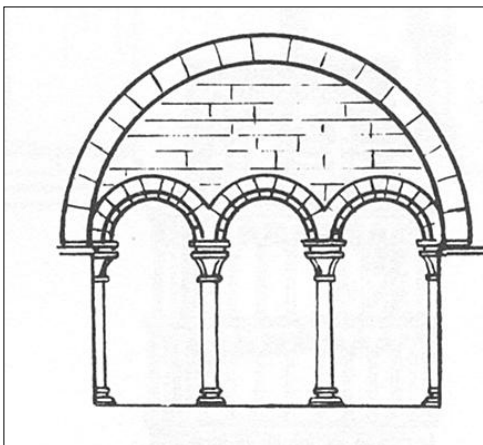
Rysunek 1.

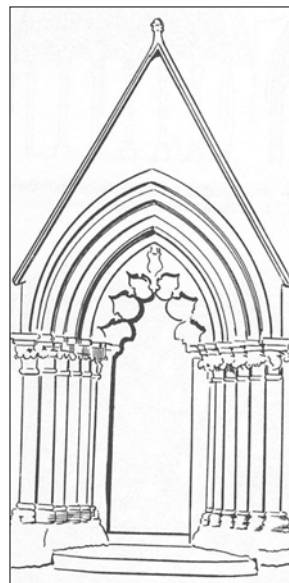
Rysunek 2.

Rysunek 3.

Rysunek 4.

[w:] W. Koch, *Style w architekturze. Arcydziała budownictwa europejskiego od antyku po czasy współczesne*, Świat Książki, Warszawa 1996, s. 528.

sztuka romańska: .....

sztuka gotycka: .....

Zadanie 15. (3 pkt)

Przeczytaj cytowany fragment przywileju koszyckiego i – odwołując się do wiedzy własnej – wykonaj polecenia.

W imię Pańskie. Amen.

[...] My, Ludwik z Bożej łaski węgierski, polski, dalmacki etc., król, chcemy, aby doszło do wiadomości wszystkich, tak obecnych, jak i przyszłych [...].

5. Ponieważ zaś rzeczona szlachta nasza w szczególnej swej do nas miłości przyjęła [...] i potomstwo nasze żeńskie, tak samo jak męskie, sobie za księcia i pana – przeto [...] zwalniamy i wyjmujemy od składania wszelkich danin, podatków i opłat [...] wszystkie miasta, grody, posiadłości, miasteczka i wsie, [...] całego Królestwa Polskiego, należących do panów i wszelkiej szlachty – oraz chcemy, aby byli zwolnieni od wszelkich posług, robót i dostaw.

[w:] *Wiek V – XV w źródłach*, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s.183-184.

A. Kto zasiadł na tronie Królestwa Polskiego w wyniku ogłoszenia przez Ludwika Węgierskiego przywileju koszyckiego? Podaj imię władcy.

.....

B. Podaj dwa następstwa tego przywileju dla ustroju politycznego państwa polskiego.

■ .....

.....

■ .....

.....

Zadanie 16. (2 pkt)

Przeczytaj tekst. Sformułuj dwa argumenty, aby wykazać, że poglądy autora dotyczące czasów antycznych i średniowiecznych są charakterystyczne dla humanizmu renesansowego.

[...] Wszelako czasy ówczesne [średniowieczne] nie były tak sposobne ani tak sprzyjające naukom jak obecne [...]. Czasy były ciemne i trącające opłakany wpływem Gotów, którzy wydali na zniszczenie całą piękną i dobrą literaturę. Ale za łaską Boską jeszcze za mego życia nauki i wiedza odzyskały światło i godność [...]. Wszystkie nauki odżyły i wróciły do czci, języki zmartwychwstały: grecki, hebrajski, chaldejski, łaciński. [...] Świat pełen jest ludzi uczonych, najwspanialszych księgarń, najświatlejszych nauczycieli [...].

Franciszek Rabelais, *Gargantua i Pantagruel*, [w:] *Wiek XVI - XVIII w źródłach*, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 206.

■ .....

.....

■ .....

.....

Zadanie 17. (3 pkt)

Uzupełnij tekst:

W wyniku klęski poniesionej w wojnie z Polską w latach 1519 – 1521 ostatni Wielki Mistrz Zakonu (a) ..... zaproponował królowi polskiemu (b) ....., że złoży mu hołd lenny jako świecki książę (c) .....

Uwaga:

(a) wymień imię i nazwisko rodowe Wielkiego Mistrza, (b) wymień imię króla, (c) podaj nazwę terytorium.

Zadanie 18. (2 pkt)

Wszystkie wymienione niżej nazwy religii i wyznań wpisz do odpowiednich rubryk tabeli.

katolicyzm, chrześcijaństwo, prawosławie, luteranizm, islam, judaizm

Religie	
Wyznania (konfesje)	

Zadanie 19. (2 pkt)

Wymień dwie przyczyny zakładania przez szlachtę polską w XVI wieku folwarków nastawionych na uprawę i eksport zboża.

- .....
- .....
- .....
- .....

Zadanie 20. (1 pkt)

Podkreśl poprawną odpowiedź.

Program ruchu egzekucyjnego szlachty polskiej w XVI wieku nie obejmował

- A. rewindykacji królewsczyzn.
- B. reformy skarbu.
- C. umocnienia katolicyzmu.
- D. zawarcia unii realnej z Litwą.
- E. reformy sądownictwa.

Zadanie 21. (2 pkt)

Na podstawie tabeli dotyczącej konfliktów Polski z państwami ościennymi w XVII wieku oraz wiedzy własnej wykonaj dwa polecenia:

Miejsce zawarcia układu pokojowego/rozejmowego	Data	Państwo - strona układu	Niektóre postanowienia
Dywilino	1619	Rosja	Odzyskanie przez Rzeczpospolitą ziemi smoleńskiej, siewierskiej, czernihowskiej.
Stary Targ	1629	Szwecja	Opanowanie przez Szwedów portów pruskich (cła dla Szwecji); Szwedzi zatrzymali większą część Inflant (po rzekę Dźwinę).
Sztumska Wieś	1635	Szwecja	Wojska szwedzkie wycofały się z portów; rezygnacja z ceł i podatków pobieranych przez Szwedów; potwierdzenie nabytków Szwecji w Inflantach.
Oliwa	1660	Szwecja	Utrzymanie terytorialnego status quo; potwierdzenie przez Polskę rezygnacji z Inflant.
Andruszów	1667	Rosja	Rzeczpospolita utraciła ziemię smoleńską, siewierską, czernihowską, lewobrzeżną Ukrainę oraz Kijów i Zaporozże.

A. Wymień ziemie, które zdobyła Rosja w wyniku wojen toczonych z Rzeczpospolitą w XVII wieku.

.....

.....

B. Wymień ziemie, które zdobyła Szwecja w wyniku wojen toczonych z Rzeczpospolitą w XVII wieku.

.....

.....

Zadanie 22. (1 pkt)

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z dziejów rewolucji francuskiej.

- A. Zburzenie Bastylii
- B. Rozpoczęcie obrad Stanów Generalnych
- C. Zamach stanu gen. Napoleona Bonaparte
- D. Ścięcie Ludwika XVI
- E. Ustanowienie republiki

1) ..... 2) ..... 3) ..... 4) ..... 5) .....

Zadanie 23. (2 pkt)

W procesie przemian zachodzących w życiu gospodarczym zmieniały się techniki i formy organizacyjne wytwarzania dóbr materialnych. Odpowiedz na dwa pytania dotyczące tych zmian.

A. Od którego stulecia dominującą rolę w produkcji przemysłowej w Europie Zachodniej zaczęły odgrywać fabryki?

.....

B. Podaj, na czym polegała podstawowa różnica pomiędzy manufakturą a fabryką z punktu widzenia techniki produkcji.

.....

.....

Zadanie 24. (1 pkt)

Niektórzy intelektualiści XVIII-wiecznej Europy byli zwolennikami absolutyzmu monarszego (oświeconego), wierząc jednocześnie w istnienie naturalnych (przyrodzonych, niezbywalnych) praw człowieka. Podaj argument potwierdzający wewnętrzną sprzeczność tych poglądów.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 25. (3 pkt)

Zdecyduj, czy zamieszczony poniżej tekst to fragment aktu konfederacji barskiej, czy targowickiej. Przedstaw dwa argumenty uzasadniające twoje rozstrzygnięcie.

[...] My, rady dygnitarze, szlachta i obywatele Korony Polskiej [...]. Kiedy wolne i nikomu nie podległe narody polskie losem teraz nieszczęśliwym w przeciągu tych lat kilku, od śmierci Najjaśniejszego Augusta III, króla i pana dobrego i pobożnego, swobodnie i miło panującego, do smutnej i okropnej przyprowadzone postaci, [...] zbieramy się do obrony wiary i wolności [...] przy wierze świętej rzymskiej katolickiej, [...] przy prawach starodawnych i swobodach narodowych – na podźwignienie, oraz i uwolnienie spod ciężkich i nieprzyjacielskich aresztów współbraci naszych; - także na zniesienie straży [...] J.O. księcia [Karola] Radziwiłła [...] i innych osób konfederackich [...] wojskiem rosyjskim otoczonych i pod strażą zbrojną tegoż wojska trzymanych [...].

[w:] *Wiek XVI - XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999, s. 407, 409.

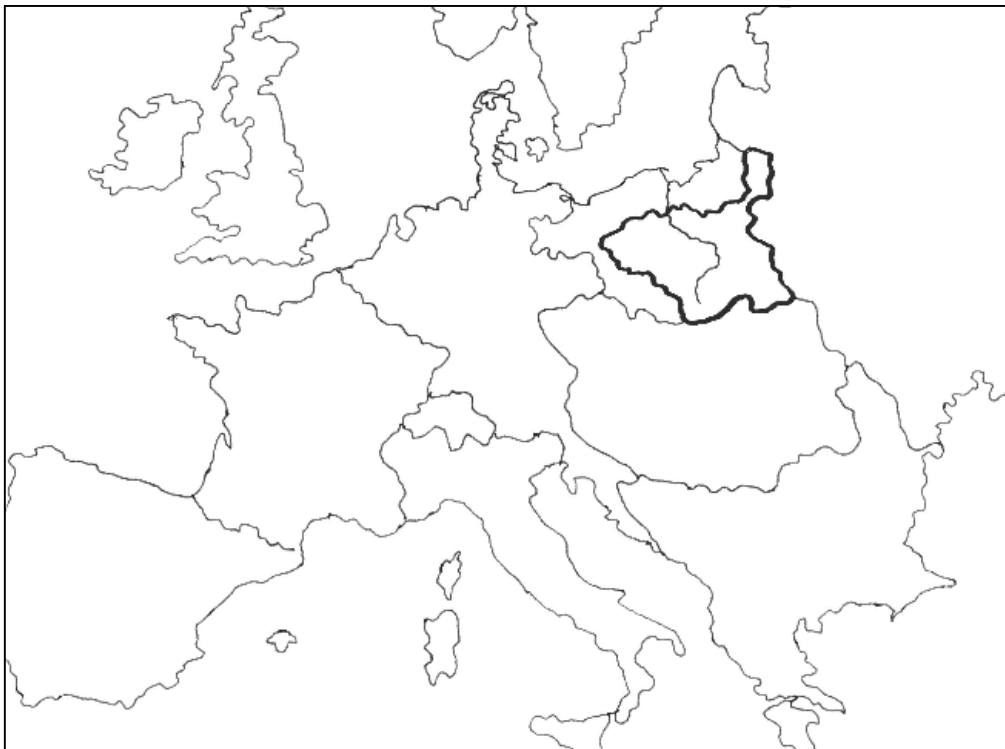
A. Jest to fragment aktu konfederacji .....

B. Argumentacja:

- .....
- .....

Zadanie 26. (1 pkt)

Wstaw w wyznaczone pod mapą miejsce numer właściwego podpisu wybranego spośród zamieszczonych poniżej.

.....

1. Rzeczpospolita przed I rozbiorem
2. Rzeczpospolita po I rozbiornie
3. Księstwo Warszawskie w 1812 roku
4. Królestwo Polskie w 1815 roku

Zadanie 27. (2 pkt)

Przeanalizuj uważnie dane statystyczne i wykonaj dwa polecenia.

- A.** W pierwszej kolumnie tabeli, w miejscach wykropkowanych, wpisz odpowiednie daty roczne.
- B.** W nagłówkach kolumn tabeli (w miejscach oznaczonych liczbami od 1 do 3) wpisz nazwy odpowiednich państw.

Tabela: Rozbiory Polski – dane statystyczne.

PAŃSTWO	1.		2.		3.	
	obszar*	ludność	obszar*	ludność	obszar*	ludność
I rozbiór z ..... r.	36 300	580 000	81 900	2 650 000	93 000	1 300 000
II rozbiór z ..... r.	57 100	1 000 000	-	-	250 200	3 000 000
III rozbiór z ..... r.	48 000	1 000 000	47 000	1 500 000	120 000	1 200 000
Razem	141 400	2 580 000	128 900	4 150 000	463 200	5 500 000

* w km²

na podstawie: *Atlas historyczny Polski*, Wrocław 1967, Objasnienia, s.16.

Zadanie 28. (4 pkt)

W tabeli zamieszczone zostały krótkie fragmenty źródeł dotyczących polskich powstań narodowych. Wpisz obok nich numery odpowiednich podpisów zamieszczonych poniżej tabeli (na następnej stronie).

A. <i>W wyniku walk prowadzonych pierwszego wieczoru, w nocy i nazajutrz, tj. 28 grudnia, opanowaliśmy, i to bez wielkich strat, całe miasto z wyjątkiem kilku obiektów. Zajęliśmy nawet cytadelę [...]. Koszar grenadierów nie zdobyto szturmem, bo Naczelną Radą Ludową wymogła przejściowe zawieszenie broni [...].</i>	
B. <i>Pułk wołyński świeżo odparty, a jako ślad walki, leżący na bruku trup jenerała Blumera, który prowadził ten pułk dla zawładnięcia Arsenalu, a wszystko to oświecone nie zgasłym jeszcze pożarem domu na Nowolipkach, podpalonego jako hasło powstania w tej części miasta, a wszystko zakończone radosnym powitaniem szkoły podchorążych, która ze wzorowym poświęceniem spełniła swoją powinność tej nocy.</i>	
C. <i>Brygada kawalerii narodowej Madalińskiego, mająca swe leża między Bugiem a Narwią, zebrawszy swe szwadrony w Ostrołęce, wyniosłe odmówiła przeprowadzenia redukcji. Generał Igelström wysłał przeciw zbuntowanej brygadzie wojsko [...].</i>	
D. <i>W [...] fatalnym następstwie całego zachowania swojego, biali byli bezsilnymi, bezradnymi, wreszcie pobłażającymi wobec powstania. Nie potępili go jawnie i stanowczo, bo byli już zupełnie rozbici. Komitet Centralny stanowił jedyną w kraju władzę narodową. [...]</i>	

[w:] *Polska w latach 1795 – 1864. Wybór tekstów źródłowych do nauczania historii*, opr. I. Rusinowa, Warszawa 1986, s. 101; *Polska w latach 1918 – 1939. Wybór tekstów źródłowych do nauczania historii*, red. W. Wrzesiński, Warszawa 1986, s. 53; *Powstanie kościuszkowskie*, opr. W. Bortnowski, Warszawa 1959, s. 9; S. Koźmian, *Rzecz o roku 1863, t. II, cz. II*, Kraków 1895, s. 319.

1. Powstanie kościuszkowskie
2. Powstanie listopadowe
3. Powstanie krakowskie 1846 roku
4. Powstanie styczniowe
5. Powstanie wielkopolskie 1918–1919 roku

Zadanie 29. (4 pkt)

Przedstawiona poniżej tabela dokumentuje proces zmniejszania się stanu posiadania ziemiaństwa (folwarków). Posługując się danymi statystycznymi, wykonaj dwa polecenia.

Tabela: Folwarki ziemiańskie i gospodarstwa chłopskie na przełomie XIX i XX wieku.

Obszar	Typ własności	Stan posiadania ziemi w %						
		ok. 1860	ok. 1870	ok. 1880	ok. 1890	ok. 1900	ok. 1905	ok. 1910
Królestwo Polskie	folwarki	.	46	.	40	37	36	.
	gospodarstwa chłopskie	.	30	.	43	45	46	.
	inne	.	24	.	17	18	18	.
Poznańskie	folwarki	60	.	.	57	.	58	.
	gospodarstwa chłopskie	} 40	.	.	} 43	.	} 42	.
	inne	.	.	.	.	.	.	.
Górny Śląsk	folwarki	57	.	.	.	.	.	50
	gospodarstwa chłopskie	} 43	.	.	.	.	.	} 50
	inne	.	.	.	.	.	.	.
Pomorze Gdańskie	folwarki	52	.	47	.	.	46	.
	gospodarstwa chłopskie	} 48	.	} 53	.	.	} 54	.
	inne	.	.	.	.	.	.	.
Galicja	folwarki	42	.	40	39	.	.	35
	gospodarstwa chłopskie	} 58	.	} 60	} 61	.	.	} 65
	inne	.	.	.	.	.	.	.

[w:] B. Zientara, A. Mączak, I. Ihnatowicz, Z. Landau, *Dzieje gospodarcze Polski do 1939 r.*, Warszawa 1965, s. 420.

A. Podaj, w którym zaborze proces ten wystąpił w największym, a w którym w najmniejszym stopniu.

.....

.....

B. Uzasadnij swój wybór, posługując się danymi statystycznymi z tabeli.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 30. (3 pkt)

Podane nazwy związane z dziejami Polski w II połowie XIX w. umieść w odpowiednich rubrykach tabeli, dobierając po dwie nazwy do każdego zaboru.

Komisja Kolonizacyjna, X Pawilon, Kulturkampf, „polski Piemont”, stańczycy, generał-gubernator, Hakata, „Kraj Przywiślański”, Uniwersytet Jagielloński

Zabór	Nazwy
austriacki	
pruski	
rosyjski	

Zadanie 31. (3 pkt)

Porównaj teksty i wykonaj dwa polecenia.

Tekst nr 1

Filaret Prawdowski (Henryk Kamiński), O prawdach żywotnych narodu polskiego [1844 r.]
[w:] *Polska w latach 1795–1864. Wybór tekstów...*, Warszawa 1986, ss. 180-181.

[...] każdy włościanin gospodarz, zagrodnik itd. uprawiający jakąkolwiek ilość ziemi w zamian dawanych przez siebie pańszczyzny, czynszu, danin lub jakichkolwiek innych powinności, [powinien stać się] właścicielem całego swego gruntu, żadnych odtąd nie mając względem nikogo obowiązków.

Tekst nr 2

Z przemówienia W. Witosa na posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego 22 lutego 1919 r.
[w:] *Powstanie II Rzeczypospolitej. Wybór dokumentów*, Warszawa 1984, s. 728.

[...] dążyć będziemy w obecnym Sejmie nie tylko do rozparcelowania dóbr państwowych, majoratów, dóbr martwej ręki i ordynacji, ale nie zawahamy się poświęcić wielkiej własności ziemskiej [...], aby milionom bezrolnych i małorolnych [...] dać własny warsztat samodzielnej pracy.

A. Nazwij sposób (metodę) rozwiązania kwestii chłopskiej zawarty w

tekście nr 1:

.....

tekście nr 2:

.....

B. Wyjaśnij przyczynę różnic w propozycjach rozwiązania sprawy chłopskiej.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 32. (4 pkt)

Przestudiuj uważnie tabelę przedstawiającą przemiany demograficzne w Rosji (ZSRR) w latach 1900 – 1940 i wykonaj dwa polecenia.

Tabela: Ludność Rosji (ZSRR) w pierwszej połowie XX wieku

Lata	Liczba ludności (w milionach)			Odsetek ludności miejskiej
	ogółem	miejskiej	wiejskiej	
1900	135,6	-	-	-
1912	171,1	-	-	-
1926	147,0	26,3	120,7	17,9
1939	170,6	56,1	114,5	32,9
1940	194,1	63,1	131,0	32,5

[w:] M. Heller, A. Niekricz, *Utopia u władzy. Historia Związku Sowieckiego, t. 1*, wyd. Krag, Warszawa 1985, s. 7. (lata 1900 i 1912); J. Ciepiewski, I. Kostrowicka i in., *Dzieje gospodarcze świata do roku 1975*, Warszawa 1980, s. 534. (lata 1926, 1939, 1940)

A. Wyodrębnij okres załamania demograficznego.

Załamanie demograficzne przypada na okres od roku ..... do roku .....

B. Podaj trzy polityczne przyczyny tego załamania.

- .....
- .....
- .....

Zadanie 33. (3 pkt)

Do podanych w pierwszej kolumnie wydarzeń historycznych dopisz litery oznaczające fakty, które są uznane za ich bezpośrednie skutki (następstwa).

- A. Podpisanie polsko-radzieckiego paktu o nieagresji
- B. Nawiązanie stosunków radziecko-niemieckich
- C. Remilitaryzacja Nadrenii
- D. Podpisanie traktatu wersalskiego

	Wydarzenie	Skutek (następstwo)
1.	Kłęsa wojenna Niemiec w 1918 roku	
2.	Podpisanie układu w Rapallo	
3.	Objęcie władzy przez Hitlera	

Zadanie 34. (1 pkt)

Uporządkuj w kolejności chronologicznej nazwiska Prezydentów RP.

S. Wojciechowski, W. Raczkiewicz, I. Mościcki, G. Narutowicz

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

Zadanie 35. (4 pkt)

Porównaj strukturę społeczną ludności II Rzeczypospolitej i PRL. Wykonaj dwa polecenia.

Tabela: Struktura społeczna ludności Polski w latach 1921, 1938, 1960, 1984.

GRUPY SPOŁECZNE	1921		1938		1960		1984	
	w mln	w %	w mln	w %	w mln	w %	w mln	w %
Ogółem	27,2	100,0	34,8	100,0	29,7	100,0	37,0	100,0
Fizyczni pracownicy najemni ^a	7,5	27,5	10,5	30,2	11,6	39,0	17,8	48,0
Chłopi	14,5	53,2	17,4	50,0	11,9	39,9	9,9	26,8
Inteligencja	1,4	5,1	2,0	5,7	5,7	19,3	8,5	23,0
Drobnomieszczactwo	3,0	11,0	4,1	11,8	} 0,5	1,8	0,8	2,2
Inne grupy ^b	0,8	3,2	0,8	2,3				

^a W tym robotnicy rolni

^b W tym: właściciele kapitału 1921 r. – 0,3 mln; majątków ziemskich 1921 r. – 0,1 mln, 1938 r. – właściciele kapitału i majątków ziemskich – 0,4 mln

[w:] *Historia Polski w liczbach*, Warszawa 1994, s. 179.

A. Oceń stopień zmian, które nastąpiły w strukturze społecznej ludności Polski, podkreślając jedną z dwóch zamieszczonych niżej opinii:

- Zmiany struktury społecznej w PRL miały bardzo ograniczony charakter.
- W czasach PRL nastąpiło zasadnicze przekształcenie struktury społecznej Polski.

B. Przedstaw trzy argumenty (oparte na danych statystycznych) uzasadniające wybraną opinię.

- .....
.....
- .....
.....
- .....
.....

Zadanie 36. (2 pkt)

W czasie II wojny światowej odbyły się trzy konferencje „Wielkiej Trójki”. Wskaż tę, która miała największe znaczenie z punktu widzenia statusu powojennej Polski na arenie międzynarodowej. Uzasadnij odpowiedź, podając jeden argument.

A. Najważniejsze znaczenie z punktu widzenia statusu powojennej Polski na arenie międzynarodowej miała konferencja .....

B. Uzasadnienie:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Zadanie 37. (3 pkt)

Uzupełnij tekst.

Wkrótce po zakończeniu II wojny światowej - w styczniu (a) ..... roku - odbyły się w Polsce wybory do Sejmu Ustawodawczego. Według oficjalnie ogłoszonych wyników wybory wygrał tzw. Blok Demokratyczny na czele z (b) ..... Jednak najwięcej głosów oddano na (c) .....

Uwaga:

(a) wpisz rok wydarzenia, (b) wpisz pełną nazwę odpowiedniej partii (stronnictwa), (c) wpisz pełną nazwę odpowiedniej partii (stronnictwa)

Zadanie 38. (3 pkt)

Zidentyfikuj osoby i organizacje podkreślone w cytowanym wierszu satyrycznym z 1968 roku.

Ignacy Krasicki, Nowy wstęp do bajek polskich

Był premier^a, który życie wstrzemięzliwe pędził,
Sekretarz^b, który zbyt długo nie głądził,
 Komitet, który centralnie szanował kulturę,
 Członkowie Komitetu, co mieli maturę,
Partia^c, w której nie było karierowiczów,
 Rząd, co nie okłamywał klasy robotniczej (...).
 Pytasz, co w tym dziwnego: wszystko to być może
 Prawda, jednakże ja to między bajki włożę.

[w:] Marzec 1968. Dokumenty, Zeszyt II, W poszukiwaniu programu odnowy. Satyra studencka, Nowa, b.m. 1981, s. 45.

Podaj nazwiska osób oznaczonych w tekście literami ^a, ^b oraz pełną nazwę organizacji oznaczonej literą ^c:

a

.....

b

.....

c

.....

Zadanie 39. (2 pkt)

Przeczytaj zamieszczony poniżej fragment Konstytucji PRL i odpowiedz na dwa pytania.

Artykuł 6.

Polska Rzeczpospolita Ludowa w swej polityce:

- 2) [...] umacnia przyjaźń i współpracę ze Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich i innymi państwami socjalistycznymi, [...].

[w:] A. Radziwiłł, W. Roszkowski, *Historia 1945-1990. Podręcznik dla szkół średnich*, Warszawa 1994, s. 248.

A. W którym roku uchwalona została Konstytucja PRL?

.....

B. Z którego roku pochodzi cytowana nowelizacja Konstytucji PRL?

.....

Zadanie 40. (1 pkt)

W 1989 roku rozegrały się w krajach Europy Środkowej wydarzenia nazwane „Jesienią Ludów”. Określ znaczenie tych wydarzeń z punktu widzenia statusu (położenia) międzynarodowego tych krajów.

.....
.....
.....

BRUDNOPIS